

Tentoonstellingen

Artis 150 jaar: Feest voor bewoners en bezoekers in 1988

In 1988 bestaat de Stichting tot Instandhouding van de Diergaarde van het Koninklijk Zoölogisch Genootschap 'Natura Artis Magistra' honderdvijftig jaar.

In het kader van het 150-jarig bestaan heeft de directie en het bestuur een aantal attractieve evenementen in Artis gepland, om meer bezoekers te trekken en een aantal aspecten van Artis nader te belichten. Tevens zijn er plannen ontwikkeld om een nieuw onderkomen voor de mensapen te bouwen, de papegaaienlaan in ere te herstellen, de museumruimte op te knappen en geschikt te maken voor exposities en het terrein met 4 hectare uit te breiden.

Evenementen in het jubileumjaar

Artis zal haar 150-jarig bestaan officieel vieren op maandag 2 mei 1988. De opening van het Zeiss Planetarium Artis staat op deze dag centraal. De toevoeging van het Planetarium geeft Artis een nieuwe educatieve dimensie. Het Zeiss Planetarium Artis zal het komend jaar een spectaculaire audio-visuele presentatie vertonen met als thema 'Spiraal van het leven'. Tevens zal aan dit thema een expositie worden gewijd. Het ligt in de bedoeling ieder jaar een nieuw thema te kiezen.

De officiële verjaardag zal tevens de start zijn van een speciale jubileum-expositie 'Dieren kijken, kijk op Dieren' genaamd. Deze zeer gevarieerde expositie duurt tot eind 1988.

Artis staat in bloei

Van 3 tot 13 maart wordt een tentoonstelling 'Artis staat in bloei' gehouden onder leiding van de bekende arrangeur van bloemenexposities, Cock Veldhuis.

Er is nog overleg gaande om de Open Nederlandse Bloemschikampioenschappen tijdens deze tentoonstelling te laten plaats hebben.

Zomerzegel en felicitatieactie

Op 22 maart geeft de PTT een serie speciale Artis-zomerpostzegels uit met waarden van f 0,55, f 0,65 en f 0,75. Deze datum is tevens de start van een landelijke felicitatie-actie. Het hele Nederlandse publiek wordt gevraagd Artis te feliciteren door een kaartje aan de bewoners van de tuin te sturen met 150 cent aan Artis zomer-postzegels.

Filatelie-tentoonstelling

Van 8 tot 17 april wordt een filatelie-tentoonstelling georganiseerd met het thema 'Flora, Fauna en Ruimtevaart'. Het ligt daarbij in de bedoeling een postzegelruilbeurs tijdens de tentoonstelling te organiseren.

Poppentheaters

Gedurende de zomermaanden (juli/augustus '88) zijn - zoals voorheen - poppentheaters in Artis, speciaal bestemd voor kinderen.

Cartoon-tentoonstelling

In samenwerking met de Nederlandse Cartoonisten Vereniging wordt van 1 september tot eind oktober 1988 een expositie gehouden van inzendingen van internationale, professionele cartoonisten, welke deelgenomen hebben aan de eerder georganiseerde wedstrijd.

Beeldtentoonstelling

Vanaf medio september tot eind november wordt in de dierentuin een beeldtentoonstelling opgesteld. Een selectiecommissie, onder leiding van de heer A. Theeuwisse, zal hiervoor een keuze maken uit collecties van overwegend Nederlandse kunstenaars die dieren hebben uitgebeeld.

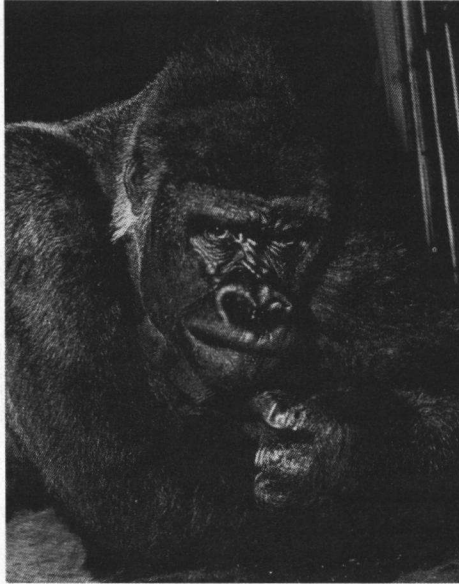
Teddyberen-festival

In oktober wordt een teddyberen-festival georganiseerd voor liefhebbers van deze 'dieren'. De mooiste, leukste en meest karaktere-

ristieke teddyberen worden in de Tijger- en Koningszaal van Artis tentoongesteld. Aan het eind van de dag zullen alle naar Artis gekomen teddyberen (gedragen door hun eigenaars uiteraard!) een parade door de tuin maken.

Financiering plannen

Om ook in de toekomst een aantrekkelijke dierentuin te kunnen blijven, eisen de omstandigheden dat Artis groeit en ontwikkelt.

Het onderkomen van de mensapen is dringend aan vernieuwing toe; een nieuwe behuizing is gepland op de plaats waar ook de Nijlpaarden zijn gehuisvest. De Nijlpaarden zullen dan een nieuw buitenverblijf krijgen.

Het aan Artis grenzende voormalig spoorweg emplacement aan de Plantage Doklaan zal waarschijnlijk eind dit jaar an Artis worden overgedragen, waarmee Artis dan 14 hectare groot wordt.

Begin 1988 zal reeds gezorgd worden voor goede parkeerfaciliteiten voor bezoekers.

De museumruimte (voormalig bevolkingsregister) naast de hoofdingang zal moeten worden opgeknapt en geschikt gemaakt als expositieruimte.

Het Zeiss Planetarium Artis zal ieder jaar een nieuwe audio-visuele presentatie brengen met steeds nieuwe educatieve facetten.

Artis zou het karakter van de papegaaienlaan meer willen versterken. Aan beide zijden van

de laan, direct na het entree van de hoofdingang, worden eilandjes aangelegd waarop boomstammen met papegaaien komen te staan.

Om op korte termijn een start te kunnen maken met deze plannen, is een bedrag nodig van 2 à 2,5 miljoen gulden. Uit de opbrengst van bezoekers en bijdragen van de overheid kunnen deze plannen niet worden gefinancierd. Het jubileumjaar zal dan ook een aanzet zijn tot een aantal fondsenwervende activiteiten, gericht op zowel bedrijfsleven als op het publiek.

Veiling en concert

Er zal in februari een veiling worden georganiseerd van dierobjecten, die het publiek kan inbrengen. In maart zal in het dan 100-jarige Concertgebouw te Amsterdam een bijzondere muzikavond plaatshebben, waar muziekwerken worden gespeeld waarin het dier centraal staat.

Loterij

Voorts wordt in de tweede helft van 1988 een landelijke loterij georganiseerd. Bijzondere loten met afbeeldingen van dieren à f 5,- zullen worden verkocht op duizenden distributiepunten. Aan de loterij zijn vele aantrekkelijke prijzen verbonden; de trekking zal plaatshebben op Werelddierendag (4 oktober 1988).

Adoptieprogramma

Vanaf 1988 wordt het bedrijfsleven de mogelijkheid geboden om één of meerdere dieren te adopteren, zoals de Postbank al sinds 1987 een tweetal Leeuwen heeft geadopteerd.

Ook wordt voor zowel bedrijfsleven als particulieren de mogelijkheid geboden vierkante meters terrein à f 150,- te sponsoren.

In 1986 was het aantal dagbezoekers aan Artis ruim 500.000. Daarnaast worden de bezoeken van abonneementhouders geraamd op zo'n 550.000 per jaar. Artis is de oudste dierentuin van Nederland met een zeer gevarieerde collectie (1.200 diersoorten) en totaal 6.000 dieren, waaronder 2.000 vissen.

De directie en bestuur van Artis verwachten door al deze jubileum evenementen en activiteiten niet alleen aanzienlijk meer bezoekers in 1988 te kunnen trekken, maar ook de nodige fondsen te werven om alle plannen ten uitvoer te brengen.

Artis 150 jaar

De Stichting tot instandhouding van de diergaarde van het Koninklijk Zoölogisch Genootschap Natura Artis Magistra, (de Natuur is de Leermeester van de kunst) werd opgericht op 1 mei 1838 en is daarmee de oudste dierentuin van Nederland.

De boekhandelaar G.F. Westerman was één van de oprichters en tevens directeur tot 1890 van het Genootschap, zoals Artis toen nog werd genoemd. Regelmatig ontving Artis levende en opgezette dieren als geschenk.

In beginsel was Artis een besloten sociëteit die alleen toegankelijk was voor de leden en hun introducés.

'Werklieden en dienstboden' mochten tegen betaling van 25 cent gedurende enkele weken in september Artis bezoeken.

Later rond de eeuwwisseling werd Artis voor het publiek opengesteld, maar nog steeds wordt de traditie gehandhaafd dat het publiek gedurende de maand september en op Hemelvaartsdag tegen sterk gereduceerd tarief de dierentuin kan bezoeken.

Eén van de doelstellingen van Artis is 'de kennis der natuurlijke historie op aanschouwelijke wijze te verbreiden'. In de 19de eeuw was dit geheel uniek, er wordt namelijk wel eens vergeten dat ieder diersoort dat men toen toonde - zonder het bestaan van radio, televisie en modern openbaar vervoer - volkomen nieuw was.

Toen Artis eenmaal voor het publiek werd opengesteld, was het dan ook een totaal nieuwe vorm van volksvermaak. 'De kennis der natuurlijke historie op aanschouwelijke wijze te verbreiden' is nu, na 150 jaar nog steeds actueel, hoewel de tweede doelstelling: 'Artis als culturele en wetenschappelijke instelling de natuurbescherming in het algemeen daadwerkelijk zal steunen' van steeds groter belang wordt.

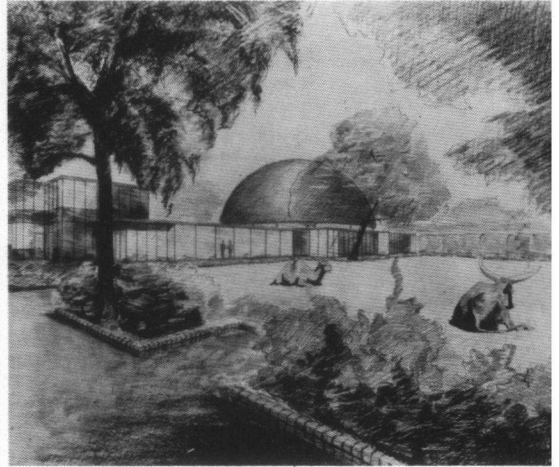
De Artiscollectie

De Artis-collectie met haar 1.200 diersoorten kan bijzonder gevarieerd worden genoemd en omvat ± 6.000 dieren waarvan 2.000 vissen. Deze vissen bevolken het meer dan 100 jaar oude aquarium.

Naast de vissen bestaat de collectie onder meer uit enkele mooie fokgroepen van in dierentuinen zeldzame of met uitsterven bedreigde diersoorten: Orang-Oetans, Sibische Tijgers, Maleise Tapirs, Bonte- en Ringstaartmaki's, Wisenten, Monniks- en Lammergieren, Algazellen en Winterstaartgnoes of Wildebeesten - Afrikaanse antilope-soorten - Gevlekte Hyena's en Gewone Zeehonden.

Bij de vogels is de fok van Zwartvoetpinguïns wereldberoemd. Educatie speelt een belangrijke rol in de activiteiten van Artis. Niet alleen wordt geprobeerd de dagjesmensen voorlichting te geven op het gebied van de levende natuur, ook krijgen leerlingen van vele scholen in en om Amsterdam biologie-onderwijs in Artis.

De tuin wordt jaarlijks door zo'n miljoen mensen bezocht.

Het terrein

Het terrein waarop Artis zich bevindt is stukje bij beetje aangekocht. Vanaf 1838 heeft men er door een groot aantal grondaankopen meer dan veertig jaar over gedaan om te komen tot de bestaande oppervlakte.

Volgend jaar, in 1988, als Artis 150 jaar bestaat, hoopt de directie de tuin tot aan de Plantage Doklaan opnieuw met vier hectare uit te breiden, waarmee dan de totale oppervlakte van Artis ongeveer veertien hectare gaat omvatten. Ook dit terrein zal in verschillende fasen worden opgebouwd, in een tijdsbestek van minimaal tien jaar.

Het Planetarium

In Artis wordt momenteel een Planetarium gebouwd dat een hele nieuwe educatieve dimensie aan de dierentuin zal geven: alles wat groeit en bloeit op de planeet aarde is opgebouwd uit ingrediënten, die al lang geleden in het binnenste van sterren werden gevormd. De opening van het Zeiss Planetarium Artis op 2 mei zal tevens de officiële viering van het jubileumjaar zijn.

Kalender Artis-activiteiten voor het jubileumjaar 1988

Veiling van dierobjecten	februari
Bloemententoonstelling 'Artis staat in bloei'	3 maart - 13 maart
Feliciteatie-actie	21 maart - 2 juni
Introductie Artis zomer-postzegel	22 maart
Expositie van insektenetende planten	voorjaar
Filatelie tentoonstelling 'Flora, Fauna en Ruimtevaart'	8 april - 17 april
Officiële verjaardagsviering en opening Zeiss Planetarium Artis	2 mei
Tentoonstelling 'Dieren kijken, kijk op dieren'	mei - december
Poppentheaters	juli/augustus
Loterij	3 augustus - 4 oktober
Internationale cartoontentoonstelling	1 september - eind oktober
Beeldtentoonstelling	medio september - eind november
Teddyberenfestival	oktober
